

ข้อมูลการค้าไทย - ออสเตรเลีย

1. ความสัมพันธ์ทางการค้า

1.1 ภาครัฐบาล

- ลงนามความตกลงทางการค้าระหว่างกัน เมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 1979 (ยกเลิกหลังจากมีความตกลงการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลีย : TAFTA)
- ลงนามความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจ เมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 1990
- มีการประชุมคณะกรรมการร่วมทางเศรษฐกิจไทย - ออสเตรเลีย ระดับรัฐมนตรี (กระทรวงการต่างประเทศและกระทรวงพาณิชย์) มาแล้ว 2 ครั้ง โดยครั้งที่ 2 จัดขึ้นในวันที่ 17 พฤศจิกายน 1999 ณ จังหวัดนครศรีธรรมราช
- ลงนามความตกลงการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลีย (Thailand-Australia Free Trade Agreement : TAFTA) เมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2004 ณ กรุงแคนเบอร์รา ประเทศออสเตรเลีย โดยความตกลงฯ ได้มีผลใช้บังคับ เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2005
- มีการประชุมคณะกรรมการร่วมความตกลงการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลีย (Thailand-Australia Free Agreement Joint Commission: TAFTA-JC) ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2005 ณ กรุงเทพฯ
- ลงนามความตกลงเพื่อจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ (Agreement Establishing the ASEAN-Australia-New Zealand Free Trade Area: AANZFTA) เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2009
- มีการประชุมคณะกรรมการร่วมความตกลงการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลีย (Thailand-Australia Free Agreement Joint Commission: TAFTA-JC) ครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2011 ณ กรุงแคนเบอร์รา ประเทศออสเตรเลีย

1.2 ภาคเอกชน

- การลงนามบันทึกความเข้าใจ (MOU) ระหว่างสภาหอการค้าแห่งประเทศไทยและ Thai-Australian Chamber of Commerce เมื่อวันที่ 20 มกราคม 2004
- การลงนามบันทึกความเข้าใจ (MOU) ระหว่าง Australian-Thai Chamber of Commerce และ Australia Thailand Business Council เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2005
- การจัดตั้งสภาธุรกิจไทย-ออสเตรเลีย (Thailand-Australia Business Council) โดยประชุมมาแล้ว 17 ครั้ง ครั้งสุดท้ายประชุม เมื่อวันที่ 7-8 พฤศจิกายน 2007 ที่ประเทศไทย

2. การค้าระหว่างไทย - ออสเตรเลีย

ปี 2553 (2010)

ออสเตรเลียเป็นคู่ค้าอันดับที่ 6 ของไทย มีมูลค่าการค้าระหว่างกัน 15,265.44 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ร้อยละ 4.04 ของมูลค่าการค้ารวมทั้งหมดของไทย) เพิ่มขึ้นจากช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อนหน้าร้อยละ 23.45

การส่งออก ออสเตรเลียเป็นตลาดส่งออกลำดับที่ 6 ของไทย โดยไทยส่งออกไปออสเตรเลียเป็นมูลค่า 9,369.58 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (ร้อยละ 4.80 ของการส่งออกทั้งหมด) เพิ่มขึ้นจากช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อนหน้าร้อยละ 9.22

การนำเข้า ออสเตรเลียเป็นแหล่งนำเข้าสำคัญอันดับที่ 9 ของไทย โดยไทยนำเข้าจากออสเตรเลียเป็นมูลค่า 5,895.85 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (ร้อยละ 3.23 ของการนำเข้าทั้งหมด) เพิ่มขึ้นจากช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อนหน้าร้อยละ 55.67

ดุลการค้า ไทยเป็นฝ่ายได้เปรียบดุลการค้ามูลค่า 3,473.73 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

ปี 2554 (2011) ช่วง 1 เดือนแรก (มกราคม)

การค้ารวม ออสเตรเลียและไทยมีมูลค่าการค้าระหว่างกัน 1,577.39 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (ร้อยละ 4.59 ของมูลค่าการค้ารวมทั้งหมดของไทย) เพิ่มขึ้นจากช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อนหน้าร้อยละ 22.47

การส่งออก ไทยส่งออกไปออสเตรเลียเป็นมูลค่า 574.84 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (ร้อยละ 3.43 ของการส่งออกทั้งหมด) ลดลงจากช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อนหน้าร้อยละ 18.58

การนำเข้า ไทยนำเข้าจากออสเตรเลียเป็นมูลค่า 1,002.55 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (ร้อยละ 5.69 ของการนำเข้าทั้งหมด) เพิ่มขึ้นจากช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อนหน้าร้อยละ 72.27

ดุลการค้า ไทยขาดดุลการค้ามูลค่า 427.71 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

สินค้าส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ อัญมณีและเครื่องประดับ เหล็ก เหล็กกล้า และผลิตภัณฑ์ เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ เม็ดพลาสติก อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป น้ำมันสำเร็จรูป เครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ ผลิตภัณฑ์พลาสติก ผลิตภัณฑ์ยาง เป็นต้น

สินค้านำเข้าที่สำคัญ ได้แก่ เครื่องเพชรพลอย อัญมณี เงินแท่งและทองคำ น้ำมันดิบ สินแร่โลหะอื่นๆ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์ เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์ พืชและผลิตภัณฑ์จากพืช ถ่านหิน ด้ายและเส้นใย เคมีภัณฑ์ เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ ผลิตภัณฑ์เวชกรรมและเภสัชกรรม เป็นต้น

ตารางที่ 1: การค้าระหว่างไทย - ออสเตรเลีย

มูลค่า: ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

ปี	ปริมาณการค้ารวม			ส่งออก		นำเข้า		ดุลการค้า
	มูลค่า	สัดส่วน	%Δ	มูลค่า	%Δ	มูลค่า	%Δ	
2543 (2000)	2,800.5	2.1	22.5	1,636.1	24.3	1,164.4	20.1	471.7
2544 (2001)	2,708.0	2.1	-3.3	1,361.7	-16.8	1,346.3	15.6	15.4
2545 (2002)	3,135.5	2.3	15.9	1,641.7	20.6	1,495.8	11.1	147.9
2546 (2003)	3,728.6	2.4	18.9	2,160.2	31.6	1,568.0	5.0	592.1
2547 (2004)	4,665.6	2.4	25.1	2,468.1	14.2	2,197.5	40.1	270.4
2548 (2005)	6,427.7	2.8	37.7	3,174.6	28.6	3,253.0	48.0	-78.4
2549 (2006)	7,748.1	3.0	20.7	4,351.4	37.1	3,396.7	4.4	954.7
2550 (2007)	9,525.6	3.2	22.7	5,726.2	31.6	3,800.4	11.4	1,924.7
2551 (2008)	13,142.7	3.7	35.0	7,982.5	34.4	5,160.2	35.8	2,822.2

2552 (2009)	12,366.6	4.3	-5.9	8,579.1	7.5	3,787.4	-26.7	4,791.7
255๓ (2010)	15,265.4	4.0	23.4	9,369.6	9.2	5,895.8	55.7	3,473.7

หมายเหตุ : 1. สัดส่วน = การค้าสองฝ่ายต่อการค้ารวมของไทยทั้งหมด, % Δ = % การเปลี่ยนแปลง

2. ความตกลง TAFTA มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 1 มกราคม 2548

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

ตารางที่ 2: สินค้าส่งออกสำคัญของไทยไปออสเตรเลีย

อันดับ	ชื่อสินค้า	มูลค่า : ล้านบาท				% Δ 10/09
		2550 (2007)	2551 (2008)	2552 (2009)	2553 (2010)	
1	รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	2,497.7	2,718.1	2,150.4	3,216.8	49.59
2	อัญมณีและเครื่องประดับ	603.5	1,431.6	2,055.1	1,526.2	-25.74
3	เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์	199.3	356.5	1,362.7	603.8	-55.69
4	เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ	305.9	297.0	301.8	384.3	27.32
5	เม็ดพลาสติก	149.8	292.0	202.8	260.6	28.47
6	อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป	179.0	243.9	205.7	246.2	19.70
7	เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และ ส่วนประกอบ	131.7	169.7	178.3	232.1	30.23
8	แก้วและกระจก	30.1	37.7	29.8	226.5	660.11
9	ผลิตภัณฑ์พลาสติก	117.4	166.4	148.3	206.4	39.20
10	ผลิตภัณฑ์ยาง	125.8	158.6	144.0	199.7	38.70
รวม 10 รายการ		4,340.2	5,871.6	6,778.9	7,102.7	4.78
อื่นๆ		1,597.2	2,111.0	1,799.7	2,266.9	25.96
รวมทั้งสิ้น		5,937.4	7,982.6	8,578.6	9,369.6	9.22

ตารางที่ 3: สินค้านำเข้าสำคัญของไทยจากออสเตรเลีย

อันดับ	ชื่อสินค้า	มูลค่า : ล้านบาท				% Δ 10/09
		2550 (2007)	2551 (2008)	2552 (2009)	2553 (2010)	
1	น้ำมันดิบ	899.0	1,176.1	896.5	1,959.4	118.56

2	เครื่องเพชรพลอย อัญมณี เงินแท่ง และทองคำ	503.9	993.9	966.1	1,603.4	65.96
3	สินแร่โลหะอื่น ๆ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์	1,142.2	1,296.2	608.4	649.8	6.81
4	เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์	235.5	422.4	74.3	242.2	225.96
5	พืชและผลิตภัณฑ์จากพืช	96.7	222.1	202.5	212.6	4.98
6	ด้ายและเส้นใย	111.3	104.4	106.0	196.3	85.12
7	ถ่านหิน	179.1	138.6	217.0	147.7	-31.91
8	เคมีภัณฑ์	77.9	92.7	130.0	101.7	-21.75
9	ก๊าซธรรมชาติ	0.0	44.3	32.3	92.4	186.24
10	นมและผลิตภัณฑ์นม	75.7	89.2	47.1	70.3	49.32
รวม 10 รายการ		3,321.2	4,579.8	3,280.1	5,275.8	60.84
อื่นๆ		479.2	585.0	507.3	620.0	22.22
รวมทั้งสิ้น		3,800.4	5,164.7	3,787.4	5,895.9	55.67

หมายเหตุ: % Δ = % การเปลี่ยนแปลง

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

2.2 การค้าระหว่างไทย-ออสเตรเลีย ก่อนและหลังมีความตกลง TAFTA

ระยะ 5 ปี ก่อนมีความตกลงฯ 2543-2547 (2000 -2004)

การค้ารวมระหว่างไทย-ออสเตรเลีย มีมูลค่าเฉลี่ย 3,406.90 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ การส่งออกของไทยมีมูลค่าเฉลี่ย 1,853.46 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในขณะที่การนำเข้ามีมูลค่าเฉลี่ย 1,553.44 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ซึ่งไทยเป็นฝ่ายเกินดุลเฉลี่ย 300.01 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

ระยะ 5 ปี หลังความตกลงฯ บังคับใช้ 2548-2552 (2005-2009)

การค้ารวมระหว่างไทย-ออสเตรเลีย มีมูลค่าเฉลี่ย 9,887.85 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ การส่งออกของไทยมีมูลค่าเฉลี่ย 6,004.66 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในขณะที่การนำเข้ามีมูลค่าเฉลี่ย 3,883.19 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ไทยเป็นฝ่ายเกินดุลเฉลี่ย 2,121.46 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

สรุป หลังจากมีความตกลง TAFTA การค้าระหว่างไทย-ออสเตรเลีย ขยายตัวเพิ่มขึ้นประมาณ 3 เท่าตัว

3. ปัญหาและอุปสรรคการค้า

3.1 มาตรการด้านสุขอนามัย (SPS measures) ของออสเตรเลียมีความเข้มงวดมาก โดยอ้างว่าเป็นประเทศเกาะ ทำให้สินค้าเกษตรหลายชนิด อาทิ ผัก (พริกและผลิตภัณฑ์พริก) ผลไม้สด (เช่น ทุเรียนทั้งผล มะม่วง เป็นต้น) และเนื้อสัตว์ต่างๆ (เนื้อเป็ด เนื้อไก่ เนื้อสุกร) ไม่สามารถเข้าไปจำหน่ายได้

3.2 กฎหมายควบคุมคุณภาพอาหารตาม Australian Food Standard Code ซึ่งกำหนดขึ้นเพื่อใช้ในการกักกัน (quarantine) และตรวจสอบ (inspection) คุณภาพอาหารนำเข้ามีความเข้มงวด โดยแบ่งประเภท

อาหารเป็นสินค้าที่มีความเสี่ยงสูง กลาง และต่ำ หากพบว่าผู้ส่งออกไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดจะส่งสินค้ากลับหรือทำลาย ทำให้ต้นทุนสินค้าสูง

3.3 ออสเตรเลียใช้เวลาพิจารณาเปิดตลาดสินค้าเกษตรจากไทยนานมาก และมักจะกำหนดมาตรฐานที่สูงกว่ามาตรฐานสากล และไม่สามารถปฏิบัติได้หรือไม่คุ้มทุนในเชิงพาณิชย์ เช่น

กรณีเนื้อไก่สุก โดยได้กำหนดอุณหภูมิในการผลิตเนื้อไก่ต้มสุก ณ อุณหภูมิ 74 องศาเซลเซียส เป็นระยะเวลา 165 นาที หรือ ณ อุณหภูมิ 80 องศาเซลเซียส เป็นระยะเวลา 125 นาที โดยอ้างผลการทดสอบทางวิทยาศาสตร์ของผู้เชี่ยวชาญจาก Veterinary Laboratory Agencies ประเทศอังกฤษว่า ณ อุณหภูมิดังกล่าวจึงจะสามารถฆ่าเชื้อ Infectious Bursal Disease Virus (IBDV) ได้ ซึ่งบริษัทผู้ส่งออกของไทยไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ออสเตรเลียกำหนดได้ เนื่องจากระยะเวลาในการต้มนานมากจนทำให้เนื้อไม่เหมาะในการบริโภค

กรณีทุเรียน ออสเตรเลียอ้างว่าตรวจพบแมลงวันผลไม้ที่ทำให้เกิดโรค Seed Borer และ Root and Fruit Rot ในทุเรียนของไทย จึงได้กำหนดมาตรฐานการตรวจสอบทุเรียนสด เพื่อตรวจหาหนอนเจาะเมล็ดทุเรียน โดยการสุ่มตัวอย่างทุเรียน โดยในกรณีที่ส่งออกทุเรียนสดน้อยกว่า 1,000 ผล จะสุ่มตรวจในอัตรา 450 ผล และในกรณีที่ส่งออกทุเรียนสดมากกว่า 1,000 ผล จะทำการสุ่มตรวจ 600 ผล เป็นต้น ทำให้ในทางปฏิบัติแล้วไม่สามารถส่งออกทุเรียนสดได้ เนื่องจากไม่มีความเป็นไปได้ในทางพาณิชย์

กรณีกุ้งและผลิตภัณฑ์ ออสเตรเลียโดย Biosecurity Australia (BA) ได้ออกเอกสารการวิเคราะห์ความเสี่ยงสำหรับกุ้งและผลิตภัณฑ์กุ้งฉบับสุดท้าย (Final Import Risk Analysis Report for Prawn Product) เมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2552 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันมิให้มีการนำเข้ากุ้งที่มีเชื้อโรคจำนวน 4 ชนิด คือ White spot syndrome virus (WSSV), Yellowhead virus (YHV), และ Taura syndrome virus (TSV) ส่วนการจัดการความเสี่ยงโรค Necrotising Hepatopancreatitis Bacterium (NHPB) ใช้เฉพาะกับกุ้งที่ไม่แช่แข็ง (unfrozen prawn) เท่านั้น โดยเสนอมาตรการที่เข้มงวดในการตรวจสอบและควบคุมการนำเข้ากุ้งจากต่างประเทศ เช่น ต้องมาจากประเทศหรือพื้นที่ปลอดเชื้อโรคทั้ง 4 ชนิดข้างต้น ต้องระบุที่บรรจุภัณฑ์ว่า “เพื่อการบริโภคเท่านั้น และห้ามใช้เป็นเหยื่อหรืออาหารสำหรับสัตว์น้ำ” ต้องต้มจนเนื้อกุ้งมีอุณหภูมิ 70°C ตามระยะเวลาที่กำหนด ในกรณีที่มิใช่กุ้งต้มสุกจะต้องเด็ดหัวและเปลือกออก และต้องผ่านการรับรองตรวจโรคจากประเทศส่งออก และเมื่อมาถึงออสเตรเลียต้องผ่านการตรวจจาก Australian Quarantine and Inspection Service (AQIS) ด้วย

กรณีส้มโอ และสับประรด ออสเตรเลียกำหนดให้นำเข้าส้มโอในลักษณะแพ็คเป็นก๊อบ และสับประรดจะต้องตัดหัว หรือแพ็คเป็นชิ้น ซึ่งทำให้อายุการเก็บสั้น เน่าเสียง่าย ทำให้ผู้นำเข้าในออสเตรเลียเห็นว่าไม่คุ้มค่าที่จะนำเข้าสินค้าดังกล่าว

3.4 การใช้มาตรการทางภาษีตอบโต้การทุ่มตลาด (Anti-Dumping Duties) ในกรณีที่ผู้ผลิตในประเทศฟ้องร้องต่อรัฐบาลว่าสินค้านำเข้าทำให้เกิดความเสียหายต่ออุตสาหกรรมในประเทศ ซึ่งปัจจุบันมีสินค้าไทย ๒ รายการที่ถูกใช้มาตรการนี้จากออสเตรเลีย คือ สับประรดกระป๋อง และโพลีเอทิลีนความหนาแน่นต่ำ (Linear low density polyethylene)

3.5 สินค้าไทยถูกแย่งตลาดจากจีน และอินโดนีเซีย เนื่องจากราคาสินค้าถูกกว่า เช่น รองเท้า เสื้อผ้าสำเร็จรูป และของเด็กเล่น รวมทั้งข้าวซึ่งออสเตรเลียสามารถปลูกเองได้

4. ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ

4.1 ออสเตรเลียถึงแม้จะเป็นตลาดเล็ก (ประชากรประมาณ 22 ล้านคน) แต่เป็นตลาดที่มีศักยภาพ มีอำนาจซื้อสูง การปรับปรุงคุณภาพ มาตรฐานการผลิต และการตลาดให้สอดคล้องกับข้อกำหนดของ ออสเตรเลีย รวมถึงการศึกษาถึงความต้องการของผู้บริโภค จะทำให้สินค้าของไทยมีโอกาสเข้าสู่ตลาด ออสเตรเลียได้มากขึ้น

4.2 สินค้าประเภทอาหารยังมีศักยภาพที่จะขยายตลาดในออสเตรเลียได้อีกมาก หากมีการส่งเสริม และกระตุ้นตลาดอย่างสม่ำเสมอ โดยสินค้าอาหารบางประเภทหากมีใบรับรองจากกรมวิชาการเกษตร และ กรมประมงของไทย จะทำให้การนำเข้ามีความสะดวกขึ้น ไม่ต้องมีการตรวจสอบอย่างเข้มงวด

4.3 สินค้าที่ไทยนำเข้าจากออสเตรเลียส่วนใหญ่เป็นสินค้าประเภทวัตถุดิบ หรือกึ่งสำเร็จรูป และ สินค้าทุน ซึ่งนำมาผลิตอีกต่อหนึ่ง ซึ่งสามารถทำให้ส่งออกสินค้าที่มีมูลค่าเพิ่มสูงได้มากขึ้น เช่น รถยนต์และ ส่วนประกอบ คอมพิวเตอร์และส่วนประกอบ เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ ผลิตภัณฑ์พลาสติก อาหาร ทะเลกระป๋อง และผลิตภัณฑ์ยาง เป็นต้น

4.4 ความตกลงการค้าเสรี (Thailand-Australia Free Trade Agreement: TAFTA) และ (Agreement Establishing the ASEAN-Australia-New Zealand Free Trade Area: AANZFTA) ช่วยใน การส่งเสริมการค้าและการลงทุนระหว่างไทยและออสเตรเลีย ซึ่งควรสนับสนุนให้นักธุรกิจไทยใช้ประโยชน์จาก ความตกลงดังกล่าวอย่างเต็มที่

สำนักเอเชียและแปซิฟิก
กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ
มีนาคม 2554